

# CSONGRÁDI UJSÁG

Előfizetési árak:  
Egész évre 4 korona, fél évre 2 korona, negyed évre 1 korona.  
Egyes szám ára 8 fillér.  
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő  
**SZABADOS JÓZSEF**

Szerkesztőség:  
Szentháromság-tér 2. szám.  
Kiadóhivatal:  
Bozó és Justin könyvnyomdája Szentháromság-tér 2. szám.

VII. évfolyam.

Csongrád, 1909. augusztus 8.

32. szám.

## Csongrád közoktatásügye.

Csongrád község közoktatásügyéről akarok egyetmást elmondani, lehetőleg általánosságban, nagy vonásokban. Így uborkaszegon idején a leghálásabb téma a lapoknak: az iskolaügy. Én ugyan nem ebből a szempontból foglalkozom vele, hanem azért, hogy városunk fejlődését, a népmívelésnek tervszerű irányba való terelését sürgessem. Mert az az ötletesség, indokolatlan várákozás, mely mind a sült galambot lesi szájába repülni, soha sem fogja iskoláztatásunk ügyét előbbre vinni.

Sajnosan kell tapasztalnom, hogy más városoktól eltérőleg, nincs nálunk tanügyi közszellem. Amiben talán leginkább a tanügyi emberei és a tanügyet vezető, aziránt olykor érdeklődő egyének a hibásak.

Innen van aztán, hogy ott, ahol a község életeteje lüktet, *a községi képviselőtestületben nincsen egyetlen egy tanító ember sem.*

Ha ez nem semmibe vevése városunk közoktatásügyének, akkor nem tudom, hogy minek nevezzem. Sok ezeket ad ki a város iskolai célokra s ha egy tanügyi kérdés a képviselőtestületben szónyegre kerül, nincs egy szakember, aki a közérdek szempontjából, hozzá szólhatna a tárgyhoz. Jó lenne ezen kissé gondolkodni azoknak, kik a város mindennemű ügyeinek vezetésére vállalkoztak s a közjó szempontjából ezen a szegényteljes állapoton segítsenek.

Ami Csongrádnak közoktatását a multban illeti, elismeréssel kell adóznunk azoknak, kik a város közoktatásügyét vezették. Tevékeny munkásságuk folyamánya volt, hogy a város erejét messze felül haladó áldozatokat hozott a közoktatásügynek. Szinte azt a látszatot keltette, hogy néhány évtized multán túl fogja szárnyalni a szomszéd Szentest és Félégyházát. Vezető szerepét az elemi oktatás terén a mai napig is megtartotta. És mióta államivá lett az iskola, a fejlődésnek oly magaslatára emelkedett, hogy mintául szolgálhat e téren. Az iskola beléletét, a tanítási nivót nem érintem, nem részletezem, mert arra ha hivatott is, de jogosult nem vagyok, de azt határozottan állíthatom, hogy az osztályok szaporítása, felszerelése már a modern állapotot elérte.

Az iskolai építkezések tervszerű keresztülvitele a multban örök érdemét képezik

néhai Szvoboda Ferenc volt iskolaszéki elnöknek, aki amellet, hogy kifogástalan, tágas tantermeket építtetett a jövő nemzedék számára, vett magának időt arra is, hogy nagy elfoglaltsága mellett, mint elnök az iskolák iránti meleg érdeklődésével, a tanítást is ellenőrizze, sőt sokszor vezesse.

A régi nyomon haladva, az újabban épített iskolák (különösen a tanyaiak), szintén modernnek, a célnak megfelelők. Innen van aztán, hogy a csongrádi elemi iskolák tanulói egészséges tantermekben nyerik az oktatást, míg a szentesi, félégyházi elemi osztályok szűk, rozoga épületekben vannak elhelyezve.

Ami aztán a középiskolai oktatást illeti, kénytelen mindenki velem elismerni, hogy bizony itt lassú léptekkel baktatunk. Szentesen, Félégyházán régesrégén csonka gimnázium volt, melyet aztán a haladó kor nyolc osztályúvá fejlesztett ki.

Csongrád pedig mit csinált? A hetvenes években felállította a mostani polgári fiúiskolát. No, mondhatom, bölcs intézkedés volt. Hát volt erre szükség? Nem lehetett volna azon a költségen mindjárt 4 osztályú gimnáziumot felállítani? És ha ezt cselekszik, bizonyára hamarabb van főgimnáziuma Csongrádnak, mint akár Félégyházának. Hogy pedig ez kulturális és közgazdasági szempontból mit jelent: ítélje meg, aki tudja.

Dehát ami elmúlt, az régi dolog, hogy többé vissza nem jön. A tanítóképzőt sem az árvíz vitte el tőlünk, hanem a politika; mert fene politikus nép vagyunk mi csongrádiak. Ahelyett hogy társadalmunk közéletében kijelölnök az egyes vezérlő pontokat, melyek irányában haladva, a közéletterén akként működnekk össze, hogy városunk fejlődését minden irányban előbbre vigyük, inkább annak gyűrekezőnk neki, hogy egymás fejét mosogassuk. Így aztán, ha van is valami haladás, az inkább az ötletesség látszatot viseli magán, vagy az újabb kornak természetsszerű következménye.

A polgári leányiskola létesítését is egy lelkes tanítói gárda küzdötte ki, napszamosnak való tiszteletdíj tanítása mellett vetvén meg egy nádiödeles házikóban az alapot, melyből aztán a jelenlegi iskola emeletes épülete született meg. És a hála, ha ugyan számíthat tanító ember hálára, az lett, hogy midőn helyettes alkalmazásról, óraadóról volt szó, ezek az alapvető munkások még szóba sem jöttek. Hijába,

a legnehezebb tartozás a hála, de azért a közért dolgoznunk kell, sőt muszáj.

A polgári fiúiskola évtizedeken át nyomorog szűkes hajlékában, melyről hivatalosan konstatáltatott, hogy benne a tanítás kész betegség csiráját rejti magában és az iskolai új épület felállítása még mindig a jövő zenéje. Egyszer már az iskolaépítés költsége fel volt véve a közoktatásügyi költségvetésbe, de nem volt, aki utána járt volna a dolognak s szépecskén lemaradtunk a vonatról.

Jelenleg úgy áll az ügy, hogy a kultusz miniszter júniusban leküldötte az állami főmérnököt, hogy a polgári fiúiskola céljaira szükséges telket (Kókai-féle ház) tekintse meg s annak alapján készítsen tervet. A főmérnök az iskola igazgatójának kijelentette, hogy azon a telken oly nagyszabású épületet, mely tervbe van véve s nem máról holnapra készülne, lehetetlen elhelyezni. És hogy a Pató Pállok ki ne haljanak, a főmérnöknek ezt a nyilatkozatát már ismeri a gondnokság és az előjáróság, mert fölteszem, hogy az iskola igazgatósága informálta őket, még sem látom a kezdeményező lépést, mely egy másik, megfelelő telek felajánlására irányulna.

Nem kell azt az írásos választ uraim bevárni, hanem közgyűlési határozattal kell egy másik, a célnak megfelelő telket felajánlani, mert különben a húzavonával megint ott leszünk, hogy jövőre sem épül fel az iskola.

Sürgős intézkedésre van szükség. Ma cselekedjünk és ne holnap. Mert ha a nemtörődömség, vagy a taktikázás miatt megint halasztást szenved a közügy, akkor ez örök szegényünk marad.

A Kókai-féle teleknek is meg van a maga rendeltetése, csak egy kicsit gondolkodni kell rajta. Ovoda is kellene, amit a Komjáthy-féle tanítói lakban, természetesen új épületben, lehetne elhelyezni. A magtár-utcai ovoda épületben pedig már régen nem volna szabad a kicsinyeket tartani, mert az oly rossz, hogy csupán a Gondviselés örökdió felette.

A mostani polgári fiúiskolát teljesen át lehetne venni az ipar- és kereskedőtanoncok részére. Félégyháza most a tavaszon teljesen új hajlékot emelt az ipariskola részére, mi pedig alig gondolunk arra, hogy tervszerű, iparos- és kereskedőtanoncok részére teljesen megfelelő helyet keressünk. Ne várjunk mindent az államtól, hiszen az is megteszi e téren a ma-

## A legjobbnak bizonyult

≡ Kőbányai Polgári Részvény-Sörfőzde söreit ≡  
ajánlja Ausländer Jenő főraktáros,

melyek nála és az ő ismét elárúsítóinál állandó friss minőségben és a korona zárral ellátott üvegekben kapható és pedig: **Király sör** 1 üveg vételénél 16 krért, ugyanaz 5 üveg vételénél 15 krért, ugyanaz 10 üveg vételénél 14 krért. **A kiviteli márciusi-, vagy a barát maláta (barna) sör** üvegenként 2 krral drágább. **Kis üvegekben minden üveg 4 krral olcsóbban kapható.**

**Figyelmeztetés.** Mással csak úgy tessék elfogadni, ha a címken a „Polgári részv. sörfőzde” jelzés található, mivel hasonló üvegekben értéktelen savanyú minőség is árusítatik.

Saját termésű kítűnő rizling vagy kövidinka borait (8-9 fokos) 1 literes koronazáros üvegekben — 1 üveg vételénél 30 kr., 5-nél 28 kr., 10-nél 26 krért árúsítja.

gáét, jelentékeny segéllyel támogatván az iskola fentartását, hanem mivel mi ismerjük legjobban a helyi viszonyokat, nekünk kell munkálkodnunk azon, hogy Csongrád közoktatásügye mindenben és mindenkor előbbre vitessék.

Mindezeket pedig nem azért irtam le, mert olyan naiv nem vagyok, mintha elfásultságából kimozdithatnám az illetékes tényezőket, hanem azért, hogyha a jövő nemzedék kritikát mond felettünk, enyhítő körülménynek tudja be, hogy mégis volt valaki, aki a hibákra rámutatott.

Sághy Mihály.

— **At kell helyezni a gőzhajó állomást.** Nemrégiben történt, hogy Hegyi Antal indítványt adott be Csongrád község képviselő testületéhez aziránt, hogy a gőzhajó állomást helyezze át a képviselő testület a mostani helyéről a szarvas-utcai komplejáróhoz, mivel a mostani kirakodó nem hozzáférhető helyen van. Ezen indítványt azonban Sólya Gyula főjegyző — talán azért, mert Hegyi Antal adta be — azon indokkal szavaztatta le a közgyűléssel, hogy a mostani rakodó helynél jobb nem létezik s ennél jobbat nem is lehet találni, mert a szarvas-utcai komplejárónál magasabb vízállás esetén a kikötő csak esolnakon volna megközelíthető. Hogy Hegyi Antalnak mennyire igaza volt akkor, midőn az áthelyezést indítványozta, mutatja az a körülmény, hogy a gőzhajó kirakodót ma már semmiképen sem lehet kocsival megközelíteni, hanem az árút úgy kell vagy talicskán feltolni, vagy vállon felhozni a felső partra. Aki pedig mégis megpróbálná, hogy kocsival menjen a hajókirakodó helyre, az bizonyára úgy jár, mint folyó hó 2-án Klucsai Henrik szállító, akinek kocsija a keskeny, oldalt lejtős úton annyira féloldalra fordult, hogy a kocsin levő árúk a Tiszába gurultak. Ez az eset talán mégis csak ok az áthelyezés mellett, melyre legalkalmasabb a Siha József háza alatti terület. Ez a hely nem fekszik távol semmitől, kocsival is meg lehet közelíteni és magas vízállás esetén éppen úgy használható, mint a mostani kikötő. De ha nem is volna használható magas víz mellett ez a hely, az még nem ok arra, hogy nem alkalmas gőzhajó állomásnak, miután magas víz csupán tavasszal 1—2 héig van, egész évben pedig a víz nem lépi át a medert.

### Piaci mizériák.

A Tiszavidék mult vasárnapi számában fenti cím alatt egy közlemény jelent meg, mely a kofák megrendszabályozásával foglalkozik.

A cikk írója abból indul ki, hogy a kofák ellen legutóbb Szabadkán rendeletet kellett hozni, mert azok szemtelenül viselkedtek a közönséggel szemben s egy ilyen üdvös szabályrendelet megalkotását várja Csongrádon is a főjegyző úrtól, mert arra a cikkíró szerint itt is nagy szükség van.

Ahány város, annyi szokás. A mi véleményünk az, hogy Csongrád ebben a tekintetben nem jöhet egy kalap alá Szabadkával. Vagyis azt, hogy a kofáknak ne engedjék meg reggeli 7 óra előtt a vásárlás, a szabad kereskedelem és a termelők érdekének sérelme nélkül Csong-

rádon nem lehet s nem is szabad megvalósítani.

Csongrád lakossága ugyanis túlnyomóan termelőkől áll, s így élelmi cikkekben nem behozatala, hanem kivitele van. Ezt a kivitelt pedig nem csökkenteni, hanem fokozni kell, különben a lakosság zöme jövedelem emelkedés hiányában elszegényedik.

Már pedig a termelőknek érdeke az, hogy minél több kofa, vagy másképen kereskedő jöjjön Csongrádra. Mert az élelmi cikkek nem annyira a helyi kofák vásárlása drágítja meg, hanem inkább a vidékre való szállítás nagymérvé.

Ha van kereslet, úgy van ára mindennek. Ha pedig a termelő több pénzt kap a terményért, jószágért, úgy többet is bír költeni, s így több bevétele van az iparosnak is, meg a kereskedőnek is.

Csongrád város képviselőtestülete egyszer már hozott egy olyan határozatot, mely kimondotta, hogy a kofáknak reggel 8—9 óra előtt vásárolni nem szabad. Ezen határozatot azonban Szabados József képviselő és Dragon Károly II. bíró felebbezése folytán a vármegyén nem hagyták jóvá. Mindazáltal tudtunk szerint a megyén akkép lett a piac szabályozva, hogy kofának nyáron csak reggel öt óra után szabad vásárolni.

Nálunk, — valljuk meg őszintén — sok olyan háziasszony van, ki nem szeret korán kelni s azután először még a cseléddel pörölnek, majd a toalett töltenek el egy rakás időt, s csak azután indulnak a piacra. Természetesen akkor már nyolc felé jár az idő, mikor a termelő régen túladott az árúján, vagy ha van is neki valami eladni valója, az már nagyon silány minőségű, ami a korán kelő vevőknek nem kellett.

Ahhoz, hogy egy város, amelynek lakossága nagyjából termelő, fejlődhesen, s hogy lakói boldogulhassanak, nem az szükséges, hogy a kofák vásárlása korlátozva legyen, mert így elvadulnak a vidéki vevők, megszűnik a kivitel, s a lakosságnak nem lesz jövedelme a termelésből.

Kecskemét város élelmi cikk piacát sem a kofák megrendszabályozása tette jövedelmessé a lakosságra nézve, hanem ellenkezőleg, a szabad kereskedelem fentartása. Ott nem esik azon kétségbe senki, hogy a piacot éjfél után már két-három órákor ellepik a kofák, akik összevásárolják az élelmi cikkek, — nagyjából részről gyümölcsöt, — s már a hajnali vonattal viszik is Budapestre, hol az még aznap eladásra kerül.

Kecskeméten ezen nem ütközik meg senki, hanem ehhez alkalmazkodnak azok is, akik a piacról élnek, s bizony ott felkelnek annak idején mindazok, akik a termelőktől akarják a szükséges élelmi cikkek beszerezni.

A termelők nálunk, mint a tények bizonyítják, szivesebben eladják árúikat a kofáknak olcsóbban, mint a fogyasztóknak drágábban. Ennek oka pedig az, hogy a kofák nem kis részletet vesznek a termelőktől, s nem válogatják a termény javát, szépét annyira, mint a fo-

gyasztó közönség, hanem megveszik azt egytömegben, s a termelők mehetnek dolgukra, nem kell nekik délig a piacon ülni, mint a fogyasztó közönség kedvéért kellene.

Szabályrendelet alkotása esetén, kofák hiányában a termelők ezt nem tehetnék. Megtennék azonban azt, különösen a nyári szorgos dolog időben, hogy fölkeresnék a helyi kofákat lakásukon s így adnák el nekik az élelmi cikkek, vagy pedig a kofák keresnék fel őket — mint az most is történik — a tanyán vagy a szőlőkben, s vennék meg tőlük terményeiket. A fogyasztó közönség pedig a szabályrendelettel nem érne semmit, mert ismét kofa kézből kellene neki vásárolni.

Ami pedig a kofáknak azt a szemtelenségét illeti, hogy a köznép kezéből erőszakkal kiveszik az élelmi cikkek, ezen a rendőrség igen könnyen segíthet, ha kötelességét teljesíti. Tessék intézkedni a rendőrbiztos úrnak, hogy reggel 4 órákor már legyen a piacon 3—4 rendőr, akik ott szétoszolva, a kofák erőszakoskodását ellenőrizzék s szükség esetén közbe is lépjenek. Ez inkább segít, de a szabályrendelet nem.

### HIREK.

— **Nagyboldogasszony napja.** A jövő vasárnap ünnepli meg városunk lakossága hagyományos szeretettel Magyarország Nagyasszonyának napját, nagyboldogasszony ünnepét. Ez a nap a nagytemplom felavatásának emlékére búcsúnap nálunk, mikor ünnepi ruhát ölt szegény, gazdag, s a város külső képe is ünnepi díszben várja a vendégeket. Alig van ház, melynek külső képe meg ne változna az ünnep tiszteletére. Mindenütt tisztaság hirdeti a vidékiek előtt a lakosság tisztaságszeretét, melynél még dicsőbb dolog ama magyaros vendégszeretet, melyben vidéki vendégeit szokta részesíteni e város lakossága.

— **Községi közgyűlés.** Csongrád község képviselő testülete holnap délelőtt 9 órákor tartja augusztus havi rendes közgyűlését. A tárgysorozat pontjai, melyekkel mihamarabb végezni fog a közgyűlés, a következők: 1. A főszolgabíró megkeresése a végrehajtók alkalmazására vonatkozó szabályrendelet módosítása iránt. 2—3. A törvényhatósági bizottság határozata a bukrosi és közpénztári számadások elbírálásáról. 4. A zólyomi ref. egyház kérelme segélyösszeg megszavazása iránt. (Ez bizonyosan meg lesz szavazva, mert Csongrád az ilyesmiben nagyon gavalér, bár a multkor alig bírták a mezőőröket kifizetni.) 5—6. Határozatok pénztári számadások elbírálásáról. 7. Szécsi András homokgödör csőz kérelme elbocsajtása tárgyában beletkezett előljárási határozat ellen. 8—9. Bozó Mihály közgyám és Szőke László számíttat kérelme 200—200 korona fizetési előleg engedélyezése iránt. (A mult hónapban Miskolcy Ferenc iktatónak engedélyezett a közgyűlés fizetési előlegét, tehát ezek is joggal kérhetnek ilyet. A jövő hónapban meg majd mások kapnak vérszemet.) 10. Előljárási jelentés Szabó Géza csongrádi lakos által több rendbeli címen az értékesítés körül tanúsított visszaélések megszüntetése iránt. (Ez lesz a legveszedelmesebb pont. Szabó Géza ellen ugyanis, aki gyümölcs és zöldség szállítással foglalkozik, igen sok panasz érkezett az előljáráshoz, hogy aki gyümölcsöt rendelt, zöldséget kapott, akinek meg zöldség kellett volna, annak meggy lett szállítva stb. Volt a rendelők közt olyan is, aki a gyümölcs szállítványt elküldte az előljárásnak, mert fogyasztásra alkalmatlan volt. Ezen panaszok folytán akarja az előljárást Szabó Gézát a közgyűléssel megrendszabályoz-

Kitünő arcszépítő szer!

Teljesen ártalmatlan!

A Wiesner-féle „Erika-Créme“

mely pár napi használat után eltünteti szeplőt, sömört, pattanást és mindennemű bőrhibát. 1 tégely 1 korona. „Erika-szappan“ drbja 50 fillér. Kapható egyedül a készítőnél: Wiesner Lajos „Szt. Rókus“ gyógytárában Csongrád, Kossuth-tér.

tatni s a megrendszabályozást a csongrádi gyűlöles jóhírnevének fentartása végett közöltetni fogja az összes fővárosi lapokban.) 11. A folyó havi szükségleti kimutatás.

— **Szél László apását letartóztatták.** Mint értesülünk, az anyagilkos Szél László ellen folytatott vizsgálatban új fordulat állott be, melynek során a vizsgáló bíró Kuncsák Jánost, Szél László apását bűnrészesség gyanúja miatt, folyó hó 2-án letartóztatta s vizsgálati fogságba helyezte.

— **Összeégett a kocsin.** Majoresik János tanyai lakos mult vasárnap este kocsin a tanyájára ment. Utközben pipára gyújtott s a gyufát lábai alá égve eldobta. A még égő gyufától azonban a Majoresik ruhája tüzet fogott s az erős szélben lánggra lobbant, melytől Majoresik annyira összeégett, hogy sérüléseibe kedden belehalt.

— **Otthon legbiztosabban Pöstyén** kintűnően bevált „Hőforrás ivóvize” szabadjára adja meg községyentől, ischiástól. — Igya mindennap reggeli előtt és étkezéseknél. Rendkívül izletes borral is. Fürdőigazgatóság Pöstyén.

— **A színházi műsor** a hét folyamán a következő lesz: Hétfőn: Lotti ezredesei, bohózatos operett. Kedden: Forradalmi nász, színmű, újdonság. Szerdán: Bolond, operett. Csütörtökön: Casanova, operett. Pénteken félhelyárok mellett: Coullisset úr, bohózat. Szombaton: Komédiások, operett, újdonság. Vasárnap délután: Két pisztoly, népszínmű, este: Bocaccio, operett.

— **Ellopott búzacsonok.** Máté János nagyréti földjéről, július 30-án virradóra a learatott búzacsonok közül ismeretlen tettes két kocsira valót ellopott. A csendőrség által megejtett nyomozás kiderítette, hogy a búzát éjjel után 2—3 óra tájban a hajóhídon hozták át, de hogy kik voltak a tettesek, azt sem a hidászok nem tudták megmondani, sem a nyomozás nem bírta eddig kideríteni. — A búzacsonokat a város szélén lévő egyik szőrűn találták meg, ahol a tolvaj azokat el akarta csépeletetni.

— **A nyár és a szenvedő emberiség.** Sok betegre kinzó hatással van a nagy nyári meleg. A nap tropikusán hő sugarai bágyasztó izzadságot váltanak ki az amúgy is elgyengült szervezetből és a betegségek által megejtett nyomozás kiderítette, hogy a búzát éjjel után 2—3 óra tájban a hajóhídon hozták át, de hogy kik voltak a tettesek, azt sem a hidászok nem tudták megmondani, sem a nyomozás nem bírta eddig kideríteni. — A búzacsonokat a város szélén lévő egyik szőrűn találták meg, ahol a tolvaj azokat el akarta csépeletetni.

— **A puskapor nem játékszer.** Mult hó 21-én Kuncsák Imre 10 éves fiú puskaport lopott az atyjától. A puskaport Bartók Ferenc 8 éves fiúval kivitte a mezőre s ott meggyújtotta. Am a puskapor nem játékszer, s így felrobbant és súlyosan megsértette a Bartók fiú jobb szemét. Az apa ellen, mert hozzáférhető helyen tartotta a puskaport, eljárást indított az ügyesség.

— **Tüzek.** Innen-onnan a nyár vége felé járunk, s elmondhatjuk, ritka nyár az olyan, mint a mostani, hogy a nagy forróság dacára a városban eddig nem volt tűz. Annál több van azonban a határban, hol úgy látszik, nem vigyáznak az emberek oly nagyon a pusztító elemre, mint itt a városban. Így a mult hó 18-án Kókai István tanyáján a kocsiszin és sertésöl égett le. A szinben szekér, rosta és más gazdasági eszközök, az ólban pedig galambok és tyúkok égték benn. A kár 1120 korona. Biztosítva azonban csupán 700 koronára voltak. Julius hó 25-én pedig Justin Pálnak égett meg 1600 korona értékű rakomány. Julius 29-én meg Dósa Jánost érte csapás, akinek tanyáját pusztította el a tűz. Másnap, 30-án Nagy Mihálynak égett meg egy csapat rakomány. Mig folyó hó 2-án este Szabados József birtokos vidreéri tanyája égett le, akinek a tűz mintegy 4000 korona értékű kárt okozott, melynek egy része biztosítás útján megtérül.

— **Olcsó szappan** csak a jó és tiszta szappan. A legjobb a Schicht"-szappan, a „Szarvas”

jeggyel miért is az a legolcsóbb. A mai drága időben különösen arra ügyeljenek a háziasszonyok, hogy jó és tiszta szappant kapjanak, mert más szappanból kétszer annyit használnak el és avval a fehérműt csak rontják. Egyszeri átsimítás „Szarvas”-jeggyű „Schicht”-szappannal, pótol más közönséges szappannal való kétszeres bedörzsölést. A „Szarvas”-jeggyű „Schicht”-szappan tisztaságáért 25.000 koronával szavatolunk. Valódi csak a „Schicht” névvel! és a „Szarvas” jeggyel.

— **Évek óta bebizonyult tény,** hogy a Bohn-féle fedélcserép a legjobb tetőfedélfelület s ép ezért óvakodni kell a silány áru vételétől, hanem határozottan Bohn-féle cserepet kell követelni.

## Szinészet.

Folyó hó első napján dr. Farkas Ferenc szinigazgató, társulatával együtt, városunkba érkezett. Ezen szinartulatnak egyes tagjait már volt alkalmunk egy ízben körünkben üdvözölni a csongrádi kaszinó helyiségében tartott cabaret estélyen, — amikor is meghívás folytán voltak szivesek az estélyen közreműködni. Az akkor közreműködött tagok szerepléséből most arra kell következtetnünk, hogy ezúttal a városunkban eddig működött szinartulatoknál sokkal magasabb színvonalon álló társulati tagok játékában leszünk szerencsések gyönyörködni. Hogy eme következtetésünkben csalódunk-e, avagy nem, arra a tagok majd játékaikkal fognak választ adni.

A társulat hétfőn, e hó 2-án, „A Saslók” című 5 felvonásos verses drámával kezdte meg működését igen szép számú közönség jelenlétében. A címszerepet Hadrik Anna, Ferenc, reichstadti herceg személyében alakította, aki nehéz és változékony szerepét eléggé jól betöltötte. Flambeau (Könyves) ügyesen játszotta az edzett harcost, de nagy hiba volt tőle, hogy az öregebb katoná alakját nem öltötte magára, mert hiszen ő már csalódott akkor, mikor még a kis herceg polyásbaba volt és ő sajátságosan, — de ez igazán különös, — még akkor is fiatal legény volt, mikor már a herceg 20 ik életében volt. Pedig 20 év nagy idő! Pláne háborus időben!

Kedden az „Erdész leány” című 3 felvonásos operette ment. Közönség is volt, de nem sok. Mindenek előtt már most nehány szavunk van a szinpad dekorációját illetőleg. Ugyanis mi fursának találtuk, hogy II. József császár lakosztálya még annyira sem volt díszes és rendezett, mint az erdész leányé. Valószínűleg ez kikerülte a darab rendezőjének figyelmét, de úgy látszik még az is, hogy a jelenetek alatt a szinpadon kint levő, de nem szereplő, úgynevezett „kar” az egyes tagok szereplési ideje alatt egymással kedélyesen társalogtak, kaszinóznak és kedélyeskednek. Nem zavarja ez a szereplő szinészt? Ez a darabra is káros hatással van! — Igen kedvesen játszott Krisztina (Szalontai Ferike), akinek kellemes énekében és ügyes táncában a közönség gyönyörködött és egyes jeleneteit ismételtette. Jó volt még II. József (Herceg), aki ugyancsak jól beleélte magát a felséges helyzetbe.

Szerdán a „Hivatalnok urak” színmű került előadásra. Ezúttal kellő elismeréssel nyilatkoztunk meg Gabiról (Könyves) és Renéről (Hadrik Anna), akik teljesen átérezve adták az ideges és pénzavarral küzdő hivatalnok és az adósság fogalmával nem ismerős hitves szerepét. A többi tagok mindannyian megtanulták mondókájukat.

Csütörtökön, e hó 5-én, „Ripp Van Winkle” operette került szinre csekély számú közönség előtt. Ezúttal megjegyezzük, hogy az első felvonás alkalmával a György király képét ábrázoló festményt, midőn a szinpadon kifüggesztették, mindannyian oda voltunk a bálulattól, mert a legnagyobb jóakarattal sem voltunk képesek azt, nemhogy György király, de egyáltalán semminemű emberfejnél elképzelni. Legalább emberformája lett volna! Kiemeljük Rippet (Erc-kövy), aki jó énekével és ügyes játékával töltötte be szerepét az általunk már igen jól ismert Szepesi Szidivel egyetemben. Taps volt bőven, csokor is, de nem Rippnek. A „kar” már megint jól mulatott! Sajátságos volt még az, hogy midőn Hudson kapitány a szellemekkel együtt megjelent és Rippet altatták, a szellemek többen mosolyogtak, holott ez éppen komoly aktus volt. Rónai Herminkát kérjük meg arra, hogy kissé

figyelmesebb legyen és az összhangzatot ne zavarja, ne úgy mint ezen este a lámpájával.

Pénteken, augusztus 6-án félhelyárokban „Szabin nők elrablása” című felvonásos bohózat került előadásra. Az igen szép számmal megjelent közönség egész előadás folyamata alatt rendkívül jó hangulatban volt, kacagott és tapsolt, ami első sorban a darab elmés és komikus voltának tudható be, no meg aztán a szereplők is, mindannyian igyekeztek játékaikkal a szerző intenciójának megfelelőleg szerepüket alakítani. A mű előadása lényegében jó volt, a tagok ügyesen játszottak, különösen Retegi Fridalin (Nagy Imre) bohókás mozdulataival és előadásával állandóan jó hangulatot teremtett. Marosán Bogdán (Nagy Gyula) és Irma (Hadrik Anna) ezúttal sehogyszem birtak a mű szerzője akaratának érvényt szerezni, igen vontatott és kedvetlen játékaikkal. — Mi volt az oka? A szerep nem tetszett talán?

Kiadók és laptulajdonosok: **BOZÓ ÉS JUSTIN.**

Bozó és Justin könyvnyomdája.

## Ön szép lesz,

ha Kamilla-Crémet használ! Szeplő, májfolt, pattanások stb. ellen leghatásosabb a

## Kamilla-Créme.

Egy fégegy ára 1 korona.

Kapható Csongrádon egyedüli készítőjénél

**LŐW ADOLF**

(Balkányi L. utoda) „Megváltó” gyógyszerárban, Szivák-tér.

## Órajavítás.

Szöllősy Balázs óras értesíti Csongrád város t. közönségét, hogy lakásán: Justh Gyula-utca 4. szám alatt, bármilyen óra és ékszer javítást elvállal olcsó árak mellett.

**Eladó** egy erős hangú gramofon dupla lemezekkel fél áron. Cím megtudható a kiadóhivataltban.

**Eladó ház** forgalmas helyen, a gőzhajó-állomás és hajóhid mellett. Üzletnek igen alkalmas sarokház. A vételár egy része a vevőnél maradhat. Özv. Bartuc Mátyásné, Gőzhajó-utca 12. szám.

**Eladó ház.** Berecky Sándor Dohánysor 5. szám alatti háza szabadkézből eladó. Értekezni lehet a tulajdonossal az eladó háznál, vagy pedig a Boér-féle házban levő bútorraktárban.

## Kiadó üzlethelyiségek.

Dr. Buk Hermannak piactéri házában, 3 utcai üzlethelyiség és 1 utcai pince azonnal kiadó.

Egyedül valódi csak

## THIERRY BALZSAMA

a zöld apácával mint védőjeggyel. Legkevesebb megküldés 12/2 vagy 6/1, avagy 1 szabadalmazott különleges utazó-családúveg **5 korona,** Csomagolás ingyen.

### Thierry Centifolium kenőcse.

Legkevesebb megküldés 2 doboz **3.60 korona.**

A legjobb háziszerek **gyomorhaj,** gyomorégés, göres, köhögés, **mellhaj,** minden belső szervezet gyúladás, közsvény, tagszagatás, mindenféle seb, sorvadás, tályog, daganat és mindennemű sérülés stb. ellen. — Igy tessék címezni:

Védőangyal gyógyszerár.

**Thierry A., Pregrada, Rohics mellett.**

Raktárak Budapesten: **Török József gyógyszerész, Egger J. és Egger Leó dr. és Verkes L. Lugos.**

**Eladó ház.** Justin Henrik Gr. Apponyi-utca (Rózsa-utca) 1. számú háza, kedvező feltételek mellett szabadkézből eladó. Az árnak felerésze a vevőnél maradhat. El nem kelés esetén lakás is van kiadó. Értekezni lehet a tulajdonossal a helyszínén.

### Hirdetmény.

Az 1909. évi III. osztályú kereseti adó, nyilvános számadásra kötelezett egyletek és vállalatok általános jövedelmi pótdadó és üzleti adó-lajstroma 1909. évi augusztus 9-től augusztus 16-ik napjáig a számtisztviszt hivatalban közszemlélésre tételük, hol azokat a hivatalos órák alatt bárki megtekintheti s azok ellen azok, kik ezen adónemekkel a múlt évben is megróva voltak, a lajstrom kitételének napjától, azok pedig, kik ezen adónemekkel megróva nem voltak, adótarozásaiknak az adókönyvecskéikben történt bejegyzésétől számított 15 nap alatt felszólamlásait az előjárósághoz benyújthatják.

Csongrád, 1909. augusztus 6.

Kovács, jegyző.

### Hirdetmény.

Csongrád község erkölcsi testülete tulajdonát képező épületeknél előforduló kisebb ács munkálatok és javítások vállalatára vállalkozók hiányában újabb árlejtést hirdetek. A vállalat tartama három év, vagyis az árverés napjától számítva 1912. év július hó 31-ig terjedő időszakra.

Kikiáltási ár 740 korona, bánompénz 200 korona. Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. Az árlejtési feltételek a II. jegyzői hivatalban megtekinthetők.

Az árlejtés az 1909. évi augusztus hó 9-én, hétfőn délelőtt 9 és fél órakor a II. jegyző hivatalos helyiségében fog megtartatni.

Csongrád, 1909. augusztus 3.

Kovács, jegyző.

### Hirdetmény.

Csongrád község erkölcsi testülete tulajdonát képező „Bukrosparti” és „Szőlők közötti” tanyai iskoláknak egy-egy tanteremmel leendő kibővítéséhez szükséges munkálatok az 1909. évi augusztus hó 9-én, délelőtt 8 órakor (hétfőn) a II. jegyzői hivatalos helyiségben megtartandó nyilvános árlejtésen, munka szakonként elkülönítve, minden iskolára külön-külön vállalatba adatnak.

Kikiáltási ár egy-egy iskolánál a kőműves munkákra vonatkozólag 2194 korona 11 fillér, bánompénz 400 korona; az ács munkákra vonatkozólag 1483 korona 80 fillér, bánompénz 200 korona; az asztalos munkákra vonatkozólag 1115 korona, bánompénz 200 korona.

Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. A költségvetés, tervezet és árlejtési feltételek a II. jegyző hivatalos helyiségében megtekinthetők.

Csongrád, 1909. augusztus 3.

Kovács, jegyző.

### Hirdetmény.

Értesítetik a közönség, miszerint a mértékek nevezetesen súly, űr és hossz mértékek hitelesítése 1909. év augusztus hó 6-ával kezdetét vette.

A hitelesítés a központi nagyskola 7. számú helyiségében eszközöltetik.

Amennyiben az érdekeltek folyó évi augusztus 14-ik napjáig a hitelesítést nem teljesítik, a használatban levő mértékeket kötelesek leendenek Szegedre bevinni hitelesítés végett.

A hitelesítésre jelentkezések reggel 8 órától délelőtt 10 óráig fogadtnak el.

Csongrád, 1909. augusztus 6.

Községi előjáróság.

### Hirdetmény.

Értesitem az adófizető közönséget, hogy Csongrád község 1910 évi közmunka, közpénztári, nagyréti gazdasági pénztári, bukrosi birtokossági, járda alap, iskola alap, kórház alap, szegény pénztári, fogyasztási pénztári költségvetési előirányzata a község háza II. jegyzői hivatalában az 1909. évi augusztus hó 9-től 23-ig közszemlélésre ki vannak téve. Ezen költségvetési előirányzat ellen a községi előjáróságnál észrevételek adhatók be.

Csongrád, 1909. augusztus 7.

Kovács, jegyző.

A mosás akár a tánc,  
Fáradtságba nem kerül,  
**Schicht szappant** ha használj,  
Még szíved is örül.



**Schicht szarvasszappana**  
csodálatos, **hathatós** tisztítóerejét saját szerű előállításának és a legjobb nyersanyagok leg gondosabb kiválasztásának köszöni.

**Schicht szarvasszappana**  
kíméli a kezeket és a fehérneműt!  
Megtakarít fáradtságot és veszélyeséget  
kíméli ennélfogva az egészséget!  
Megtakarít pénzt, időt és munkát!  
Tisztasága **30.000** koronával szavatoltatik.

### Értesítés.

Alulírott tisztelettel hozom tudomására a n. é. közönségnek, hogy műhelyemet a mai kornak megfelelőleg, többféle szerszámgépekkel berendeztem, miért is azon kellemes helyzetben vagyok, hogy bármiféle lakatos munkát gyorsan és igen szolid árért készítek.

Elvállalok kisebb-nagyobb épület vasalásokat, diszes vaskapukat, rácsokat, valamint sodrony fonatból készült sirkerítéseket. A legújabb kivitelű asztali tűzhelyeket, tabori üstházakat bolti árban számítom, továbbá mindenféle fűtesőveket, valamint a legújabb rendszerű borsajtókat, permetező és varrógépeket, s minden e szakmába vágó dolgokat.

Bárki forduljon hozzám bizalommal és én a legszolidabb árajánlattal készséggel szolgálom.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve vagyok

teljes tisztelettel

**Forgó Lajos**

épület és géplakatos.

Műhely Szőlőhegyi-utca 20. szám alatt.

### Üzletáthelyezés.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy eddig Jókai Mór-utca 32. sz. alatt levő

## asztalos-üzletemet

Árpád-utca I. szám alatti saját házamba helyeztem át.

Ezután is raktáron tartok mindenféle kész bútortokat, melyeket leszállított áron szerezhet be nálam a n. é. közönség.

Kérem a n. é. közönséget, hogy rendeléseivel új üzletemben is felkeresni sziveskedjék, s vagyok tisztelettel

**Pintér Márton**

épület- és bútortasztalos.

Jó fiúkat fizetéssel tanoncul felveszek.

oooooooooooooooo

**Aki kellemes,**

egyenletes meleg lakást óhajt,  
az rendeljen tűzálló agyagból  
... készült cserépkályhát ...

**MAZURA VILMOS**

cserépkályha, takaréktűzhely, fürdőkád, fertőtlenítő zománczott falburkolat és minden e szak... mába vágó munka készítőjénél ...

**Szentesen, a vasútállomás mellett.**

oooooooooooooooo

### Saját érdekében

**== csak BOHN-féle ==**

nagykikindai és zombolyai cserepet fogadjon el és utasítson vissza más silány minőségű cserepet, mert

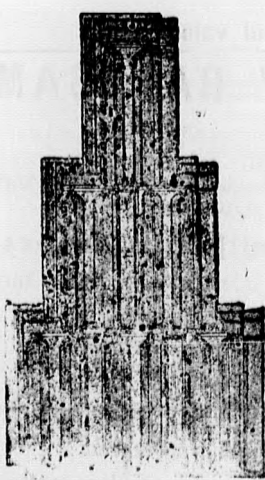
**== csak a BOHN-féle ==**

cserep jutányos, szép és szakszerű fedőanyag.

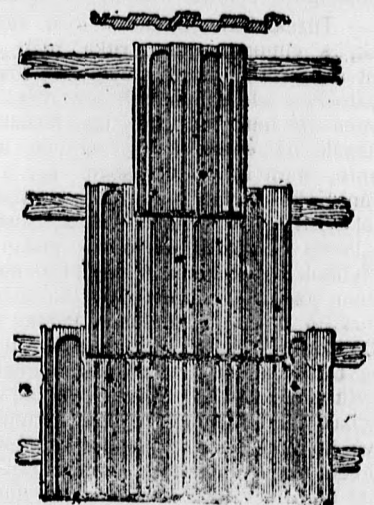
\* Tessék mintát és árjegyzéket kérni. \*

**BOHN-cserépgyár**

Zombolya.



Bohn kikindai cserepe.



Bohn zombolyai cserepe.